

Franz Joseph I. und seine Zeit. *Culturhistorischer Rückblick auf die Francisco-Josephinische Epoche. Unter dem höchsten Protectorate Seiner Kais. und Königl. Hoheit des durchlauchtigsten Herrn Erzherzogs Franz Ferdinand und unter Mitwirkung hervorragendster Hof- und Staatswürdenträger, Militärs, Politiker, Gelehrten, Schriftsteller, Künstler und Persönlichkeiten aus der Gesellschaft herausgegeben von J. Schnitzer. Wien L. Lechner. München, Caesar Fritsch.* 2-rét. I. k. 480 l. II. k. 510 l.

Azért jegyeztük ide egész terjedelmében ezt a hosszú czimet, mert úgyszólván magában foglalja az uralkodó jubileuma alkalmából létrejött legnevezetesebb irodalmi alkotásnak keletkezési körülményeire vonatkozó legfőbb adatokat. Hogy pedig e helyen szölkünk e két előkelő fényűzéssel kiállított kötetéről, nem bibliofil szempontból teszszük. Egyszerűen föl akarjuk említeni ama közleményeit, a melyek könyvtárakkal foglalkoznak. Az egyik egészen közletről érdekel, t. i. *Szalay Imre* dolgozata a Magyar Nemzeti Múzeumról, a mely a körülmények parancsolta rövidsége mellett is az intézet majdnem százéves történetének minden lényeges mozzanatára kiterjeszkedik. A tömör vázlat igen szemléltetően adja elő, hogy miként fejlődött ki a nagyecenki könyvtárból a tudományok majdnem minden ágát felölelő nagy nemzeti kultúr-intézmény. A dolgozat élén Alt Rudolf kiváló osztrák festőnek a Nemzeti Múzeumról az ötvenes években készített érdekes vázlata látható; kezdőbetűkül és egy helyen lapszéli diszül Korvin-kódexek diszitéseinek részletei vannak alkabnazva. *Szily Kálmán* a magy. Tud. Akadémiáról írt dolgozatában az akadémiái könyvtárról csak egészen röviden emlékezik meg. Az osztrák könyvtárügynek két dolgozat van szentelve. Az egyiket a bibliografiai irodalomban jól ismert nevű *Frankfurter S.* írta »Das Bibliothekswesen« czím alatt s valóban nagy ügyességgel csoportosította az utolsó felszázad könyvtárügyi mozgalmaira vonatkozó adatokat, kiindulva az 1848-iki állapotokból, a midőn az összes osztrák állami könyvtárak állománya nyomtatványokban 552,925 kötet és az egész könyvtári javadalmozás 12,700 frt volt. Az udvari könyvtárról *dr. Beer Rudolf* külön terjedelmesebb tanulmánya szól. Bevezető sorai-ban főlemliti, hogy erről a nevezetes gyűjteményről 1835 óta behatőbb történeti ismertetés nem jelent meg s neki közvetlenül az első forrásokból kellett dolgoznia. Csak az utolsó ötven év eseményeit ismerteti, azonban épen ez az időszak az, a mely alatt a könyvtár mai jelentőségére és gazdagságára emelkedett. A könyvtár újabb történetére vonatkozó kiadványok hiánya különös érdekességet és hasznosságot kölcsönöz Beer dr. dolgozatának.

E—r.